

Sag C-34/23**Sammendrag af anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 98, stk. 1, i Domstolens procesreglement****Dato for indlevering:**

24. januar 2023

Den forelæggende ret:

Sąd Okręgowy w Koszalinie (Polen)

Afgørelse af:

30. december 2022

Sagsøger:

RF

Sagsøgt:

Getin Noble Bank S.A.

Hovedsagens genstand

Påstand om anerkendelse af, at en aftale om lån med pant i fast ejendom, indekseret efter schweizisk franc (CHF), der er indgået med den sagsøgte bank, er ugyldig, og påstand om betaling af et pengebeløb, samt sagsøgers anmodning om vedtagelse af retssikrende foranstaltninger i relation til et ikke-økonomisk krav i form af en bindende afgørelse om parternes gensidige rettigheder og forpligtelser under sagens behandling, således at sagsøgers pligt til at betale afdrag i overensstemmelse med aftalens bestemmelser om afdragsstørrelse og betalingsfrister suspenderes.

Genstand og retsgrundlag for anmodningen om præjudiciel afgørelse

Fortolkning af artikel 70, stk. 1, i direktiv 2014/59 med henblik på at fastslå, hvorvidt det i denne bestemmelse fastsatte forbud udelukkende vedrører muligheden for at håndhæve sikkerhedsstillelsen for en pengefordring ved tvangsfuldbyrdelse, eller også omfatter muligheden for at indlede enhver

procedure, hvis formål er at vedtage retssikrende foranstaltninger, over for en enhed underlagt tvungen restrukturering.

Præjudicielt spørgsmål

»Vedrører det forbud, der er fastsat i artikel 70, stk. 1, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/59/EU af 15. maj 2014 om et regelsæt for genopretning og afvikling af kreditinstitutter og investeringsselskaber og om ændring af Rådets direktiv 82/891/EØF of Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/24/EF, 2002/47/EF, 2004/25/EF, 2005/56/EF, 2007/36/EF, 2011/35/EU, 2012/30/EU og 2013/36/EU samt forordning (EU) nr. 1093/2010 og (EU) nr. 648/2012, udelukkende muligheden for at håndhæve sikkerhedsstillelsen for en pengefordring ved tvangsfuldbyrdelse eller omfatter det også iværksættelsen af enhver procedure, hvis formål er at vedtage retssikrende foranstaltninger, over for en enhed under tvungen rekonstruktion?«

Anførte EU-retlige forskrifter

Traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, artikel 12, artikel 169, stk. 1.

Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, artikel 38.

Rådets direktiv 93/13/EØF af 5. april 1993 om urimelige kontraktvilkår i forbrugeraftaler, 4., 21., 24. betragtning, artikel 6, stk. 1, artikel 7, stk. 1.

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/59/EU af 15. maj 2014 om et regelsæt for genopretning og afvikling af kreditinstitutter og investeringsselskaber og om ændring af Rådets direktiv 82/891/EØF of Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/24/EF, 2002/47/EF, 2004/25/EF, 2005/56/EF, 2007/36/EF, 2011/35/EU, 2012/30/EU og 2013/36/EU samt forordning (EU) nr. 1093/2010 og (EU) nr. 648/2012, femte betragtning, artikel 70, stk. 1.

Anførte nationale forskrifter

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Republikken Polens forfatning): artikel 76.

Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (lov af 23.4.1964 den civile lovbog): artikel 5, 22¹, 43¹, 44 og 45, artikel 58, stk. 1-3, artikel 353¹, artikel 358¹, stk. 1-4, artikel 359, stk. 1 og 2, artikel 385¹, stk. 1-4.

Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (lov af 29.8.1997 bankloven): artikel 69, stk. 1, art. 69, stk. 2 (i den affattelse der var gældende den 31.8.2007).

Ustawa z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji (lov af 10.6.2016 om Bankgarantifonden, indskudsgarantiordning og tvungen restrukturering, herefter »lov om Bankgarantifonden«): artikel 135, stk. 1 og 4.

Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (lov af 17.11.1964 den civile retsplejelov, herefter »den civile retsplejelov«): artikel 13, stk. 2, artikel 199, stk. 1, artikel 730, stk. 1 og 2, artikel 730¹, stk. 1, 2, 2¹ og 3, artikel 731, 737 og 738, art. 743, stk. 1 og 2, art. 755.

Kort fremstilling af de faktiske omstændigheder og retsforhandlingerne i hovedsagen

- 1 Sagsøger RF har ved den forelæggende ret anlagt sag mod GETIN Noble Bank SA i Warszawa, hvor der er nedlagt påstand om anerkendelse og betaling. Sagsøgeren har nedlagt påstand om, at sagsøgte tilpligtes at anerkende, at en låneaftale med pant i fast ejendom, indekseret efter schweizisk franc (CHF), der er indgået med sagsøgte som modparten den 31. august 2007 er ugyldig. Sagsøgeren har desuden nedlagt påstand om, at sagsøgte tilpligtes at betale til sagsøgeren et beløb stort 80 657,30 PLN med tillæg af afledte skyldige beløb. Sagsøgeren har i øvrigt nedlagt subsidiært påstand om, at sagsøgte tilpligtes at anerkende, at de bestemmelser i den omhandlede aftale, som sagsøgeren detaljeret har redegjort for, er urimelige kontraktvilkår og ikke er bindende for sagsøgeren. I tilknytning til denne påstand har sagsøgeren nedlagt påstand om, at sagsøgte tilpligtes at betale til sagsøgeren et beløb stort 28 780,01 PLN med tillæg af afledte skyldige beløb.
- 2 I tilknytning til stævningen har sagsøgeren anmodet om vedtagelse af retssikrende foranstaltninger i relation til et ikke-økonomisk krav i form af en bindende afgørelse om parternes gensidige rettigheder og pligter under sagens behandling, således at sagsøgerens pligt til at betale afdrag i henhold til aftalens bestemmelser om afdragsstørrelse og betalingsfrister suspenderes fra den dag, hvor en sådan afgørelse om vedtagelse af retssikrende foranstaltninger træffes, og frem til sagens endelige afslutning. Til støtte for anmodningen har sagsøgeren gjort gældende, at sagsøgeren har retlig interesse i at få vedtaget retssikrende foranstaltninger under sagens behandling og denne interesse består i, at sagsøgeren i tilfælde af, at retssikrende foranstaltninger ikke vedtages, kan udsættes for risikoen for et økonomisk tab, eftersom sagsøgeren regelmæssigt betaler afdrag og det kan føre til, at sagsøgte bliver uberettiget beriget på sagsøgerens bekostning.

De væsentligste argumenter, der anføres af hovedsagens parter

- 3 Sagsøgeren har gjort gældende, at den omhandlede låneaftale med pant i fast ejendom er ugyldig og indeholder urimelige kontraktvilkår, der ikke er bindende for sagsøgeren. Ifølge sagsøgeren har denne retlig interesse i at få vedtaget retssikrende foranstaltninger under hensyn til risikoen for at lide et økonomisk tab.

- 4 Sagsøgte har ikke taget stilling til stævningen endnu, eftersom stævningen ikke var forkyndt for sagsøgte på tidspunktet for afsigelsen af kendelsen om at anmode om præjudiciel afgørelse, fordi den forelæggende ret for det første skal påkende anmodningen om at vedtage retssikrende foranstaltninger i relation til et ikke-økonomisk krav.

Kort fremstilling af begrundelsen for forelæggelsen

- 5 For så vidt angår behovet for at stille det ovennævnte præjudicielle spørgsmål har den forelæggende ret anført, at det er nødvendigt at fortolke EU-lovgivning for at den forelæggende ret kan lægge den korrekte anvendelse af national lovgivning vedrørende muligheden for at vedtage retssikrende foranstaltninger i relation til et ikke-økonomisk krav til grund for sin afgørelse i tilfælde af, at proceduren for tvungen rekonstruktion (den 29.11.2022) blev iværksat over for sagsøgte med den følge, at sagsøgtes bankvirksomhed er blevet flyttet til et broinstitut, der er oprettet af Bankowy Fundusz Gwarancyjny (Bankgarantifonden, herefter »afviklingsmyndigheden«).
- 6 Det er den forelæggende rets opfattelse, at sagsøgerens anmodning om at vedtage retssikrende foranstaltninger i relation til et ikke-økonomisk krav i den omhandlede sag i princippet ville skulle imødekommes, eftersom sagsøgeren har sandsynliggjort, at det pågældende krav består, og godtgjort, at den har retlig interesse i at få vedtaget retssikrende foranstaltninger.
- 7 Imidlertid i henhold til artikel 135 i lov om Bankgarantifonden skal en procedure hvis formål er tvangsfuldbyrdelse eller en procedure hvis formål er at vedtage retssikrende foranstaltninger, og som vedrører en formue tilhørende en enhed under tvungen restrukturerings, henlægges, såfremt denne procedure var indledt forud for iværksættelsen af tvungen restrukturerings (stk. 1), mens det er forbudt at indlede tvangsfuldbyrdelse og en procedure hvis formål er at vedtage retssikrende foranstaltninger så længe tvungen restrukturerings består (stk. 4). Den sidstnævnte bestemmelse er blevet vedtaget til gennemførelse af artikel 70, stk. 1, i direktiv 2014/59 i den polske lovgivning.
- 8 Under behandlingen af sagsøgerens anmodning er den forelæggende ret kommet i tvivl om fortolkningen af artikel 70, stk. 1, i direktiv 2014/59, navnlig hvorvidt forbuddet, der er fastsat i denne bestemmelse, udelukkende vedrører muligheden for at håndhæve sikkerhedsstillelsen for en fordring ved tvangsfuldbyrdelse, eller tillige iværksættelsen af enhver procedure, hvis formål er at vedtage retssikrende foranstaltninger over for en enhed, der er underlagt tvungen rekonstruktion.
- 9 Den forelæggende ret har anført, at det kan antages, at forbuddet i artikel 70, stk. 1, i direktiv 2014/59 kun vedrører de ejendele, der allerede tilhører formuen af den enhed, der er underlagt afvikling, og fremme af en eventuel tvangsfuldbyrdelse eller vedtagelse af retssikrende foranstaltninger dermed kunne føre til, at disse ejendele udtages af formuen. Ifølge den forelæggende ret kan forbuddet mod iværksættelsen af en procedure, hvis formål er at vedtage

foranstaltninger, derfor ikke vedrøre de ejendele, der ikke endnu er indgået i formuen. I så fald ville den omhandlede bestemmelse ikke være til hinder for at imødekomme sagsøgerens anmodning.

- 10 Ud fra det EU-retlige perspektiv har den forelæggende ret anført, at henset til femte betragtning til direktiv 2014/59 er det vanskeligt at angive grunden til, at det ikke skulle være muligt at sikre ikke-økonomiske krav af den art mod en bank under afvikling, eftersom en afvikling netop skal gennemføres i overensstemmelse med princippet om, at ingen kreditorer skal stilles ringere end det var tilfældet, hvis en almindelig konkursbehandling var iværksat.
- 11 Under hensyntagen til de ovennævnte omstændigheder har den forelæggende ret foreslået, at Domstolen besvarer det stillede præjudicielle spørgsmål således, at artikel 70, stk. 1, i direktiv 2014/59 udelukkende vedrører muligheden for at håndhæve sikkerhedsstillelsen for et pengekrav ved tvangsfuldbyrdelse.
- 12 Den forelæggende ret har i øvrigt anført, at Domstolens hidtidige praksis udelukkende har haft fokus på ordlydsfortolkningen af artikel 70, stk. 1, i direktiv 2014/59, hvorfor opfyldelse af de målsætninger, der forfølges med EU-lovgivningen, ikke er muligt. Den forelæggende ret har dermed understreget nødvendigheden af at sikre denne lovgivnings fulde og reelle effektivitet.
- 13 Afslutningsvis har den forelæggende ret under henvisning til artikel 105 i Domstolens procesreglement anmodet om at undergive sagen en fremskyndet procedure, idet sagens karakter kræver, at den behandles hurtigt henset til bestemmelser i den civile retsplejelov, der kræver, at retten skal træffe en afgørelse om retssikrende foranstaltninger for et ikke-økonomisk krav uden unødigt ophold.